

Sıkça Sorulan Sorular

1. Bologna Süreci Nedir?

Bologna Süreci, 2010 yılına kadar Avrupa Yükseköğretim Alanı yaratmayı hedefleyen bir reform sürecidir. Pek çok uluslararası kuruluşun işbirliği ile 47 üye ülke (Karadağ'ın bağımsızlığını ilan etmesiyle üye ülke sayısı 45 ten 46 ya, son olarak Kazakistan'ın da sürece dahil olmasıyla 47'ye yükselmiştir) tarafından oluşturulan ve sürdürülen, alışılmadık dışında bir süreçtir. Sürece üyelik hükümetler/devletlerarası herhangi bir anlaşmaya dayanmamaktadır. Bologna Süreci kapsamında yayımlanan bildirimlerin yasal bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Süreç tamamen her ülkenin özgür iradeleri ile katıldıkları bir oluşumdur ve ülkeler Bologna Süreci'nin öngördüğü hedefleri kabul edip etmeme hakkına sahiptirler. Bologna Sürecinin oluşturmayı hedeflediği Avrupa Yükseköğretim Alanı içerisinde yer alan ülke vatandaşları, yükseköğrenim görmek ya da çalışmak amaçları ile Avrupa'da kolayca dolaşabileceklerdir. Avrupa, gerek yükseköğretim ve gerekse iş imkânları açısından dünyanın diğer bölgelerinden kişiler tarafından tercih edilir hale getirilecektir. Avrupa Yükseköğretim Alanında en gerçekleşmesi arzulanmayan şey, üye ülkelerin eğitim sistemlerinin tek tip yükseköğretim sistemi haline getirilmesidir. Avrupa Yükseköğretim Alanı'nda asıl hedeflenen, çeşitlilik ile birlik arasında bir denge kurulmasıdır. Amaç, yükseköğretim sistemlerinin kendilerine özgü farklılıkları korunarak birbirleriyle karşılaştırılabilir olması ve uyumlu hale getirilmesinden ibarettir. Bu şekilde, bir ülkeden ya da yükseköğretim sisteminden bir diğerine geçişin kolaylaşması ve böylece öğrenciler ve öğretim görevlilerin hareketliliği ve istihdamının artırılması planlanmaktadır.

2. Bolonya sürecine üye ülkeler hangileridir?

Şu anda Bologna sürecine 47 ülke dâhildir:

Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İtalya, Letonya, Litvanya, Lüksemburg, Malta, Hollanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Romanya, Slovak Cumhuriyeti, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, İngiltere ve İrlanda, Hırvatistan, Kıbrıs, Lihtenştayn, Türkiye (2001-Prag), Arnavutluk, Andora, Bosna-Hersek, Vatikan Cumhuriyeti, Rusya Federasyonu, Sırbistan, Makedonya, Ermenistan, Azerbaycan, Gürcistan, Moldova, Ukrayna ve Karadağ.

3. Bologna Süreci çalışmaları eğitim-öğretim programlarının yeniden yapılandırılması mıdır?

Bu süreç, eğitim-öğretim programlarınızı gözden geçirmeniz ve yenilemeniz için bir fırsattır. Bu güncelleme eski eğitim-öğretim programının tamamen bırakılması ve yeni programa geçiş şeklinde olabileceği gibi bazı güncel değişiklikler yapılması şeklinde de olabilir. Eğitim-öğretim programlarının ne ölçüde yenileneceği bölüm akademik kurullarının inisiyatifindedir.

4. Bologna süreci ile uyumlu güncel eğitim-öğretim programı hemen hayata geçirilecek mi?

Tüm akademik birimler 2013-2014 Eğitim-Öğretim yılında yeni eğitim-öğretim programlarını uygulamaya başlamışlardır.

5. TYYÇ temel alan yeterliliklerinde mesleki ve akademik olmak üzere iki yeterlilik türü görülüyor. Programımız için hangi yeterlilik türünü seçeceğiz?

Ön lisans programları mesleki temel alanı göz önüne alarak, lisans ve lisansüstü programlar, kendi program yeterliliklerini göz önüne alarak uygun yeterlilik türünü (mesleki veya akademik) belirlemelidir.

6.AKTS-Avrupa Kredi Transfer Sistemi (ECTS-European Credit Transfer System) nedir?

AKTS, bir dersin hedeflenen öğrenme çıktılarını kazandırmak amacıyla planlanan öğrenim aktivitelerini başarıyla tamamlamak için, gerekli zamanı temel olarak belirlenen ve iş yüküne dayanan kredi sistemidir.

İş Yükü: Bir dersin başarı ile tamamlanması için gerekli olan tüm öğrenim faaliyetlerini derse katılım, uygulamalara katılım, seminer, proje hazırlama, sınav, tüm bireysel çalışmalar, staj için gerekli zamanı kapsar.

AKTS kredisi ancak belirli bir zaman içinde ölçülen öğrenci iş yükünü ifade eder; hiçbir şekilde dersin düzeyini belirtmez. Dersin zorluk derecesi ile AKTS kredi miktarı arasında da bir ilişki yoktur. Bir temel giriş dersi, ileri seviye bir dersten daha fazla iş yükü gerektirebilir.

AKTS (ECTS) , AB tarafından 1980'de geliştirilmiştir. Öğrencilerin bir başka Avrupa ülkesinde görmüş oldukları eğitimlerinin, kendi ülkelerinde de tanınmasını garanti altına alır. AKTS farklı ülkelerin eğitim sistemlerini tek tipleştirme çalışması değil; akademik tanınma için kullanılan bir denklik sistemi ve yükseköğrenim alanında Avrupa çapında geçerli bir "ortak dil" dir.

7. AKTS nin faydaları nelerdir?

- Ana faydası, yükseköğretim kurumlarına ek bilgi sağlar. Kredi ve notlandırma konularında Avrupa çapında standartlaşmayı sağlar.
- İş yükü ve öğrenme çıktıları açısından karşılaştırılabilir öğrencilerin hareketliliği artar. Örneğin öğrenciler Erasmus değişim programına katılabilirler.
- Öğretim programındaki dersleri AKTS'ye göre yenilerken öğretme biçimlerini ve öğrenme yöntemlerini çeşitlendiriyoruz. Öğrencinin harcadığı tüm zamanı hesaplayarak öğrenci iş yükünü yeniden tanımlıyoruz.
- Dersleri, öngörülen öğrenme çıktıları (öğrenci anketleri) ile öğrencilerin değerlendirmesine açmak sürekli bir iyileştirme sağlar.
- Mezunların ulusal ve küresel iş pazarlarında tanınırlığı ve hareketliliği artar. Bu onların iş bulmasını kolaylaştırır, istihdam edilebilirliğine katkı sağlar.
- Öğretim süreci boyunca öğrencinin harcadığı zamanı/emeği (iş yükünü) Standartlaştırma (4 yıl öğretim = 240 AKTS) ve Belgeleme (**Diploma Eki** ile Akademik Tanınma) : Bir öğretim programı çerçevesinde öğrencinin aldığı dersler, notlar ve AKTS kredileri; program içeriğine ve yükseköğretim sistemine ilişkin diğer bilgilerle birlikte mezun olduğunda öğrenciye verilen İngilizce Diploma Eki içinde ifade edilir. Böylece mezun, kendisini AKTS sistemi ile değerlendirilmiş diğer mezunlarla karşılaştıran bir tanınırlık belgesi elde etmiş olur.

8. Program yeterlilikleri maksimum kaç olmalı?

En fazla 15 civarında olması tercih edilmektedir.

9. Bir AKTS kredisi hesaplama örneği verebilir misiniz?

Örneğin bir “Bilgi Teknolojileri” dersinin AKTS kredi hesabı şöyle olabilir:

(1 AKTS = 30 saat kabulü ile)

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüklü
Haftalık ders saati (Kuramsal)	14	2	28
Haftalık ders saati (Uygulama)	14	2	28
Okuma,	2	3	6
İnternette tarama, kütüphane çalışması	2	4	8
Materyal tasarlama, uygulama	5	3	15
Rapor hazırlama	1	8	8
Sunu hazırlama	1	8	8
Sunum	1	3	3
Ara sınav ve ara sınava hazırlık	1	6	6
Final sınavı ve final sınavına hazırlık	1	10	10
Toplam İş Yüklü			120
Toplam İş Yüklü / 30			120/30
Dersin AKTS Kredisi			4

10. AKTS için üst sınır var mı?

İki yarıyıllık bir programda derslerin AKTS toplamı her bir yarıyıl için 30, toplam 60 AKTS dir. Bu durumda 4 yıllık bir lisans programının kredi miktarı 240 AKTS'dir. Çeşitli nedenlerle derslerini düzenli alamayan bazı öğrenciler bir yarıyıldan 30'un altında kalabilir ya da üzerine çıkabilirler. Ancak mezuniyet durumunda öğrencinin 240 AKTS lik dersi almış olması beklenir.

11. Ders programımız zorunlu derslerden oluşuyor ve iş yükü çok yüksek, seçmeli dersleri nasıl yerleştireceğiz?

Mevcut derslerin iş yükü azaltılarak ya da zorunlu derslerin bir kısmı seçmeli derse dönüştürülerek seçmeli dersler programınıza eklenebilir.

12. Tüm fakülteler, üniversitemizdeki diğer program öğrencilerinin de yararlanmaları için seçmeli ders açabilecek mi?

Bölümler arzu ettikleri takdirde kontenjanlarını belirleyerek tüm üniversite öğrencilerine yönelik seçmeli ders açabilirler.

13. Mevcut zorunlu dersler, seçmeli ders olarak değiştirilebilir mi?

Bölüm akademik kurullarının kararı ile bu tür değişiklik yapılması mümkündür.

14. Bütünleme sınavı öğrencinin sarf ettiği emek "iş yükü" hesabına dahil edilecek mi?

Öğrenci dersten başarılı olduktan sonra ilgili dersin AKTS'ni almaya hak kazanır. İlgili Eğitim-Öğretim dönemi içinde sarf etmediği emeği/ iş yükünü bütünleme sınavında kullanacağı için bütünleme sınavı hazırlığı ayrıca iş yükü hesabında kullanılmayacaktır.

15. Lisansüstü tez yazım (Özel Konular) aşamasında olan öğrenciler 30 AKTS'yi nasıl hak eder?

Öğrenci tez çalışması süresince başarılı olduğu yarıyıl için 30 AKTS almayı hak eder. Başarısızlık veya diğer nedenlerle uzatılan tez dönemleri (yarıyıl) için AKTS kredisi verilmez.

16. Yaz stajının AKTS kredisi hangi yarıyla dahil olacak?

Stajın yapıldığı akademik yarıyıldaki kredilere eklenecektir (Örneğin yaz dönemi yapılan stajların kredisi, bahar yarıyılına ait 30 AKTS içinde hesaplanır).

17. Bologna Süreci ile ilgili çalışmalar tamamlandıktan sonra güncellenen ders bilgi paketlerini "Bologna Bilgi Sistemi"ne kim girecek?

İlgili dersi veren öğretim elemanı bu paketteki bilgileri "Bologna Bilgi Sistemi"ne girecektir.

18. Ek Ders ücretleri nasıl hesaplanacak?

Şu anda AKTS ile ilişkili bir ek ders uygulaması yoktur. Ek ders uygulamaları ulusal krediler üzerinden devam edecektir.

19. Yüksek Lisans ve Doktora program ve ders bilgi paketleri ayrı ayrı mı hazırlanmalıdır?

Ayrı program oldukları için ayrı ayrı hazırlanmalıdır.

20. Öğrenciler eskiden olduğu gibi yüksek lisans ve doktora programlarından istedikleri dersleri alabilirler mi?

Bu konuda Üniversitemizin lisansüstü yönetmeliği geçerli olacaktır.

21. Tez Semineri dersinin AKTS kredisi bazı bölümler için ortak olabilir mi?

Bu duruma iş yükü açısından bakmak gerekmektedir. Bir bölümün açtığı seminer dersinin öğrenci iş yükü daha fazla, diğerinin daha az olabilir. Bölümler her seminer dersinin iş yükünün aynı olacağını İç kalite mekanizması ile garanti altına alabileceklerse ortak AKTS belirlenebilir.

22. Tüm dersleri seçmeli olan bölümler bu duruma nasıl çözüm bulabilir?

Bu durum tüm dersleri seçmeli olan bölümlerdeki öğrencilerin, tüm dersleri kendi istediği gibi seçmeli derslerden rastgele seçerse, programın yeterliliklerini nasıl kazanacağı sorusunu gündeme getirir. Bir programın mutlaka çekirdek derslerden oluşan bir kısmı olmalıdır.

23. Eğitim planlarında yer alan yaz stajlarına AKTS vermek zorunda mıyız?

Eğer zorundaysak, örneğin yaz döneminde 3 ay staj yapan bir öğrenci $60 \text{ gün} * 8 \text{ saat} = 480 \text{ saat}$ staj yapmış olsun, $480:30=16$ AKTS kredisi eder. Bu durumda bu stajın kredisi çok yüksek oluyor, bunu nasıl değerlendireceğiz?

Staj, müfredata koyulmalı ve müfredatta gösterilmeli. Çünkü staj için öğrenci iş yükü harcamakta ve staj çıktıları program yeterliliklerine katkı vermektedir. 16 AKTS biraz fazla olabilir. Örneğin mühendislik fakültesi 5. ve 7. Dönemlere Staj I ve Staj II olarak 6'şar AKTS'den toplam 12 AKTS verebilir. Günde 8 saat değil de gerçekleşen 5 saat olarak hesaplırsanız 12 saat olur.

Stajların dönem içinde gösterilmesini zorunlu olarak öngörüyorlar. Stajı yerleştirmek istediğiniz dönemin toplam iş yükü ne kadar? Eğer dönemlik toplam iş yükü 900 ise 1 AKTS kredisinin iş yükü karşılığı 25 olamaz. Bir dönemin iş yükü en az 750; en fazla 900 olabiliyor. 3 aylık bir stajın iş yükünü örneğin 3. yarıyla koyarsanız o zaman 3. yarıyılı vermeniz gereken diğer derslerin iş yükü toplamı en fazla $(900-480) = 420$ olabilir. Dolayısıyla, stajın ağırlığı fazla ise o dönemdeki teorik derslerin ağırlıkları (AKTS kredileri) değişecek demektir.

24. Meslek Yüksek Okullarında müfredat Milli Eğitim Bakanlığı tarafından belirleniyor. Bu durumda müfredata ek ders koyarak mı 30 AKTS'yi tamamlayacağız, yani milli eğitim müfredatının dışına çıkabilir miyiz?

İKMEB projesi kapsamında yapılanlar, aslında Bologna süreci çalışmalarını kolaylaştırıyor. Çünkü program yeterlilikleri ve ders öğrenme çıktıları bu proje kapsamında yapılmış. Bunların sayıları ve AKTS miktarları İKMEB'de Bologna süreci uygulamalarına uymayabilir. İKMEB'de yapılanları Bologna Süreci kurallarına uyarlayacaksınız. MEB müfredatında yer alan derslerin bir dönemdeki iş yükü toplamı 750'den az ise bunların iş yüklerinin yeniden değerlendirilerek değiştirilmesi veya asgari 750 iş yükü ve 30 AKTS'ye ulaşmak için yeni ders eklemeniz gerekir.

25. Staj notları üniversitemizde başarılı/başarısız şeklinde veriliyor. Dolayısıyla staja AKTS kredisi vermek istersek hangi katsayı ile çarparak not ortalamasına yansıtacağız?

Stajı iş yükü olarak yazarsınız. Not ortalamasına katamazsınız çünkü başarılı/başarısız denmektedir. Başarılı olunması durumunda stajın öğrenme çıktıları program yeterliliklerine katkı verdiğinden dolayı, ortalamaya katkı vermesi gerekmez. Üniversitemizde staj notları başarılı-başarısız olarak değerlendiriliyor ve S ya da U notu veriliyor. Ancak, S ve U notları yönetmeliğimiz gereği ortalamaya dahil edilmez.

26. YÖK dersleri dediğimiz zorunlu derslerin AKTS'sini kaç belirleyeceğiz?

Türk Dili, Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi derslerine 2 AKTS verilirken Yabancı Dil dersi 3 AKTS olarak belirlendi. Üniversitemiz tüm YÖK dersleri için standart iş yükleri ve standart AKTS kredileri belirledi.

27. Değişim programlarına giden öğrencilerin orada aldığı dersleri mi transkriptlerinde göstereceğiz yoksa bizdeki dersleri mi?

Oradan aldığı derslerin adını ve AKTS'sini koyacaksınız ve bu derslerin "Erasmus" veya "Farabi" programları çerçevesinde alındığını belirtmeniz gerekir.